

Vad var det (som) din fru hette nu igen?

FOKUS

Utbyggnad när man borde veta

- 1 - Var är det du bor nu igen?
  - I Lund.
  - Ja, just det! Så var det ja!
- 2 - Vad var det dina hundar hette nu igen?
  - De heter Bert och Sofi.
  - Ah, nu minns jag!

När man vill fokusera på något i satsen kan man använda utbyggnad med det är/är det + det man fokuserar på + relativ bisats. Man "bryter ut" det man fokuserar på. När man bryter ut subjektet är som obligatoriskt i den relativa bisatsen. Man kan göra utbyggnad i påstående och fråga. Utbyggnad kallas också emfatisk omskrivning.

- 1 Påstående: Det är ... (som) + bisats.
- 2 Ja/Nej-fråga: Är det ... (som) + bisats?
- 3 Frågeordsfråga: Frågeord + är det ... (som) + bisats?

Vad var det som du köpte

Om man vill visa att man ställer en fråga som man borde veta svaret på kan man använda utbyggnad. Man bryter ut det man borde veta och använder presens eller preteritum + nu igen. Preteritum kan användas om nutid också i den här konstruktionen.

VAD ÄR VAR DET SOM DIN SAMBO HETER HETTE NU IGEN?

H Ställ frågor till varandra om sådant ni borde veta. Använd frågorna i listan eller hitta på egna.

Exempel: Varifrån kommer du? → Varifrån är det du kommer nu igen?

- 1 Vad heter din sambo?
- 2 Var bor du?
- 3 När fyller du år?
- 4 Vad heter du i efternamn?
- 5 När började du läsa svenska?
- 6 Hur kommer du till kursen?
- 7 Vilka språk talar du?
- 8 Vad jobbar du med?

ÖB 14:1

Pessimist
Optimist

Pessimist eller optimist?

REALIST

11.03 - 11.18

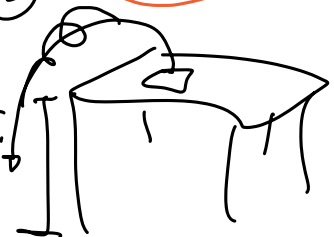
A Läs påståendena och diskutera om ni tycker att de stämmer eller inte. Motivera era svar.

- Alla problem har en lösning. 5
- Allt som kan gå fel, går fel. 0.5 : ödet Hexaix III
- Den andra kön går alltid snabbare. Så om du byter kö går den första snabbare.
- Det ordnar sig. 4.5
- Efter regn kommer solsken. 7
- En sak behöver inte nödvändigtvis falla rakt ner, utan faller där den gör mest skada.
- En smörgås faller alltid med smörsidan ner. 3
- Ingenting är så enkelt som man tror. 0.5 / 0.5

MAXIMAL OTUR

smörgås

DET FINNS GRADER I HELVETET

FUNKTIONER = produktivt = vanlig

- 1 Vad heter din sambo? *NU IGEN?*
- 2 Var bor du? *NU IGEN?*
- 3 När fyller du år? *NU IGEN?*
- 4 Vad heter du i efternamn?

- 5 När började du läsa svenska?
- 6 Hur kommer du till kursen?
- 7 Vilka språk talar du?
- 8 Vad jobbar du med?

NU IGEN?

2 VAR ^{VAR} ÄR DET ~~SOM~~ DU BOR *NU IGEN?*

3 NÄR ^{VAR} ^{ÄR} VAR DET ~~SOM~~ DU FYLLDE ^{ÄR} ^{NU} ^{I GEN?} FYLLER

4 VAD ^{VAR} ^{ÄR} VAR DET (SOM) DU HETTE ^{I EN} HETER ^{NU IGEN}

5 NÄR ^{VAR} ^{ÄR} VAR DET (SOM) DU BÖRjade ^{NU} ^{I GEN?} LÄSA ^{DU}

6 HUR ^{ÄR} ^{VAR} VAR DET (SOM) DU ^{KOMMER} ^{KOM} ^{NU} ^{I GEN?} TILL ^{KURSEN}

8 VAD ^{VAR} ^{ÄR} VAR DET (SOM) DU ^{JOBBADE} ^{JOBBAR} ^{NU} ^{I GEN?} MED

VAR

7 VILKA ^{ÄR} ^{VAR} ^{ÄR} SPRÅK ^{ÄR} DET ^{SOM} DU ^{PRATADE} ^{PRATADE} ^{NU} ^{I GEN?}

VAD ^{VAR} ^{ÄR} VAR DET FÖR ^{SPRÅK (SOM)} DU ...

FORMELLT!

SARA HAR ADHD, **BETYDER** NEUTRALT
DET SVÄRT **INNEBÄR** MED ATT HON HAR KONCENTRATIONEN.

SARA HAR ADHD,
DET HON **INNEBÄR** / **MEDFÖR** ATT HON OFTA KOMMER SENT.

HAR
EFFEKTEN/
KONSEKVENSEN

BETYDER

FORMELLT

VÅR KURS ÄR PÅ ZOOM,
JAG **FÖRUTSÄTTER** ATT NI HAR INTERNET.

TAR FÖR GIVET
TÄNKER ATT DET ÄR SJÄLVKLART

Projekter
gick åt
skogen!

GRUBBLAR = oproduktiv

TEXTBOKEN s. 222

HON ÄR FRAMGÅNGSRIK!

B Kombinera fraserna.

1 När något går åt skogen	a) är ofta på dåligt humör och klagar
2 När man har framgång	b) kan man använda <i>betyda</i> eller <i>medföra</i> .
3 Den som gnäller	c) går det väldigt bra för en.
4 Att något ständigt händer	d) räknar man med att något händer.
5 En person som grubblar	e) tänker på något negativt om och om igen.
6 I stället för innebära	f) går det riktigt dåligt.
7 Om man förutsätter någonting	g) målar man upp en bild av det för sig själv.
8 När man föreställer sig något	h) betyder att det händer mycket ofta eller till och med hela tiden.

klagar = GNÄLLER

HAN ÄR EN

GNÄLLSPIK

VISUALISERAR

MAN DET.

SARA ÄR

STÄNDIGT

MÖTET

ALLTID

SEN TILL

((86))

C Lyssna på *Lär av pessimisterna* och följ med i texten. Stryk under saker som du tycker är intressanta eller ovanliga. Jämför sedan med en kollega. Har ni strukit under samma saker?

LÄR AV PESSIMISTERNA

222

VAD VAR INTRESSANT?

1

NYA ORD?

Är du säker på att en presentation eller anställningsintervju ska gå åt skogen? Tänk positivt! har du säkert hört många gånger. Men är det alltid det bästa sättet?

Budskapet att optimism är nyckeln till framgång möter vi både i privatlivet, arbetslivet och medier. För de mer pessimistiskt lagda människorna kan det vara jobbigt att ständigt höra dessa uppmuntrande ord.

En amerikansk psykologiprofessor, Julie Norem, menar att det till och med kan vara en fördel för vissa att tänka negativt. Hon kallar en typ av negativt tänkande för defensiv pessimism. Den innebär i princip att man förutsätter att allt man ska göra kommer att sluta i katastrof. Experiment har visat att defensiva pessimister presterar sämre om de tvingas att tänka positivt. Om de får vara ifred med sin pessimism klarar de sig däremot minst lika bra som optimisterna.

Professorn blev intresserad av pessimism, eftersom hon gång på gång såg att mycket framgångsrika människor faktiskt var pessimistiskt lagda. Om de skulle hålla en föreläsning, gå på jobbintervju eller ha ett möte med investerare, gick de runt och förberedde sig på ett stort misslyckande. Kanske hade det gått bra tidigare, men den här gången skulle det garanterat gå åt skogen. Trots de här negativa tankarna lyckades dessa personer nästan alltid, både socialt och i karriären.

Enligt Norem är de negativa tankarna ett sätt att hantera olika utmaningar i livet. Defensiva pessimister går i huvudet igenom allt som kan gå fel. Föreläsningssalen kanske är dubbelbokad och datorn kanske hänger sig under föreläsningen. Och sedan kan man få hjärnsläpp och glömma vad man ska

GNÄLLER OM
KLAGAR PÅ

INTE
NÖJDA

3 Missnöjda människor

((87))

A Lyssna på fyra dialoger med boken stängd. Anteckna vad personerna klagar på. Lyssna igen, följ med i dialogerna och stryk under nya ord och fraser. Ta reda på vad de betyder.

1 – Hej! Jag köpte de här fotbollsskorna här förra veckan. Jag skulle vilja lämna tillbaka dem.

– Okej, vad var det som inte var bra med dem?

– De är för små.

– Har du kvittot med dig?

– Eh, (kraf, kraf). Ja, här är det.

– Tack! Och skorna har vi här... Men det ser ut som att du har använt dem. De är ganska smutsiga och här är det gräsfläckar.

– Ja, det är klart! Hur ska jag annars kunna veta om de passar?!

– Hm. Det blir lite svårt att lämna tillbaka när du har använt dem. Man kan prova dem inomhus om man behöver känna efter om de passar.

Jag är ledsen, men vi kan inte ta tillbaka de här skorna.

– Då vill jag prata med din chef. Det här är inte okej.

– Absolut. Om du sätter dig här och väntar, så ska jag hämta min chef.

prova

testa

otherwise

inte rena

M m

reflektera
aktivt om
hur du
känner

2 – Hej! Visst var det du som sålde den här antirynkkrämen till mig för en månad sedan?

– Det är möjligt. Jag träffar ganska många kunder en vanlig dag.

– Jag vill reklamera den!

– Okej, vad är det som du inte är nöjd med?

– Du sa att den skulle ta bort mina rynkor. Men jag har massa rynkor kvar. Titta!

– Jag vet inte om jag sa precis att rynkorna skulle försvinna. Många brukar uppleva att rynkorna blir färre och inte syns lika mycket.

– Hm. Du sa faktiskt att jag skulle få hud som en bebis.

– Ofta behöver man använda krämen i tre månader innan man ser resultat. Du kanske kan vänta lite och se?

– Ja, det kanske jag kan göra.

– Och så kan du få det här parfymprovet gratis.

– Tack!

– Ha en underbar dag!

anti-rynk-kräm

RYNKOR

känna experience

" ATT HOPPA BUNGAYJUMP VAR

EN

UPPLEVELSE

JÄ VISST!
ABSOLUT!

not at all!! o/.

SMÅ
STENAR

BÄGARE

- 3 - Jag är inte alls nöjd med den här glasstruten!
 - Vad är det för fel på den?
 - Ja, men det ser du väl? Den är full med grus och sand!
 - Kanske ditt barn har tappat den?
 - Ja precis! Så här ska väl inte en glass se ut?
 - Nej, det förstås. Men det är väl inte kioskens fel? Du får nog köpa en ny.
 - Världens sämsta kiosk! Du kanske kan ge mig lite rabatt i alla fall ... ? Jag ger dig en tia.
 - (Suck). Okej, egentligen kostar den trettiofem, men visst. Här är en ny!
 - Tack! Nu hoppas jag verkligen att det slutar regna också, så att vi kan bada.
 - Ja, det kan jag inte hjälpa till med, tyvärr.

SIGH

(SHÄSSSK)

discount

10 KRONOR

10

actually

SURE

"SHADOWING"

- 4 - Hej! Jag köpte en teve här förra veckan. Den är jättedålig!
 - Vad är det för fel?
 - Bilden är suddig. Jag köpte den här för att ni sa att skärmen har en fantastisk skärpa. Men det ser väldigt dimmigt ut!
 - Okej, vill du att vi tittar på om vi kan reparera den åt dig?
 - Nja, helst vill jag ha en helt ny!
 - Jag förstår, men vi behöver först se om vi kan åtgärda felet. Jag ber min kollega att kolla på teven. Vänta lite. Ta gärna en kopp kaffe så länge.
 - Hej, min kollega har hittat felet.
 - Aha, det var ju tur!
 - Du hade inte tagit bort skyddsplasten från skärmen. Men han har gjort det, så nu ser man bättre.
 - Okej, tack snälla!

SKARP

FÖRRA
LEKTIONEN

SISTA
FINAL

DU HAR
DUSCHAT
SÅ LÄNGE
NU!!

medan
du
väntar

haa

most
ideala
rather
FORMBLUT

FOGGY

(senare) in the meantime

ASK
kontrollera

JAG (Y) SER

SUDDIGT

FIXA

TUR = LUCK(Y)

B Läs dialogerna i A och öva uttal. Vilka ord är betonade? Vilka ljud är långa? Vilka ljud uttalar vi inte?

12 - 12.30